

T.C.
MALİYE BAKANLIĞI
Bütçe ve Mali Kontrol Genel Müdürlüğü

Sayı : 72252440-610-[2015-132]- 1085
Konu : Yazılı Soru Önergesi

09 / 12 / 2016

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 01.12.2015 tarihli ve 43452547-120.00-4457 sayılı yazınız.

İlgi yazınız ekinde alınan İstanbul Milletvekili Sayın Mahmut TANAL'a ait 7/75 esas numaralı yazılı soru önergesinde yer alan hususlar aşağıda değerlendirilmiştir.

1,2,3- Bilindiği üzere, T.C. Anayasasının 128 inci maddesinin ikinci fıkrasında yer alan hüküm uyarınca memurların ve diğer kamu görevlilerinin özlük hakları kanuni düzenlemelerle belirlenmektedir.

Kamu kurum ve kuruluşlarında hizmetler, mevzuatında öngörülen esaslar çerçevesinde memurlar, sözleşmeli, geçici personel ve işçiler vasıtasıyla yürütülmektedir. Her bir istihdam şekline ilişkin olarak tabi olunan mevzuat, istihdam edilme şekli, görev, yetki ve sorumluluk, mali ve sosyal haklar ile diğer hususlar kısmi farklılık gösterebilmektedir.

Ayrıca, kamu kurum ve kuruluşlarında tek tip yapılanmanın söz konusu olmaması ve teşkilat yapılarının ilgili kanunlarla farklı şekillerde oluşturulması farklı personel statülerinin ortaya çıkmasına neden olmaktadır. Bu durumun bir sonucu olarak halihazırda genel idare, mahalli idareler, hizmet yerinden yönetim kuruluşları ve bağımsız idari otoriteler gibi değişik teşkilat yapılarında farklı personel statüleri ve personel kanunları bulunmaktadır. Buna göre, tabi olunan mevzuatta yer alan hükümlere göre memur istihdamı yanında sözleşmeli personel istihdamı da mümkün olabilmektedir.

Memurların istihdamına ilişkin usul ve esaslar, 657 sayılı Devlet Memurları Kanununda düzenlenirken; sözleşmeli personelin istihdamına ilişkin usul ve esaslar 657 sayılı Kanunda yer alan özel hükümlerin yanı sıra 6/6/1978 tarihli ve 7/15754 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı (BKK) ile yürürlüğe konulan "Sözleşmeli Personel Çalıştırılmasına İlişkin Esaslar" da düzenlenmiştir.

657 sayılı Kanunun 4 üncü maddesinin (B) fıkrasına göre istihdam edilen sözleşmeli personelin ücreti, 7/15754 sayılı BKK'nın 3 üncü maddesinde pozisyon unvanı, bu unvana ilişkin eğitim düzeyi, kurumunda aynı pozisyon unvanında geçen hizmet süresi dikkate alınarak tespit edilmektedir.

Bu kapsamda, kamu kurum ve kuruluşlarında farklı istihdam şekilleri bulunabilmekte ve istihdam edilen personelin, statülerine uygun olarak hizmet sınıfı, kadro veya pozisyon unvanı ile derecesi başta olmak üzere öğrenim durumu, görev yeri ile görev, yetki ve sorumluluklarına göre farklı personel kanunlarında veya diğer ilgili mevzuatta yer alan düzenlemelere göre mali hakları bakımından kısmi farklılıklar bulunabilmektedir.

4- Farklı statülerde istihdam edilen ve değişik personel rejimlerine tabi olan avukatların maaşları arasında bulunan farkın Anayasanın 10 uncu maddesinde yer alan eşitlik ilkesine aykırı olup olmadığı konusuna değinilecek olunursa, Anayasa Mahkemesinin muhtelif kararlarında "eşitlik" kavramının hukuki izahı yapılmıştır. Örneğin Anayasa Mahkemesinin 13/7/1999 tarihli, 1999/7 Esas ve 1999/31 Karar sayılı Kararında;

"... hukukun temel ilkeleri arasında yer alan eşitlik ilkesine, Anayasa'nın 10. maddesinde yer verilmiştir. Buna göre, herkes, dil, ırk, renk, cinsiyet, siyasi düşünce, felsefi

inanç, din, mezhep ve benzeri sebeplerle ayırım gözetilmeksizin kanun önünde eşittir. Hiçbir kişiye, aileye, zümreye veya sınıfa imtiyaz tanınamaz. Devlet organları ve idare makamları bütün işlemlerinde kanun önünde eşitlik ilkesine uygun olarak hareket etmek zorundadırlar.

Yasa önünde eşitlik ilkesi hukuksal durumları aynı olanlar için söz konusudur. Bu ilke ile eylemli değil, hukuksal eşitlik öngörülmüştür. Eşitlik ilkesinin amacı, aynı durumda bulunan kişilerin yasalar karşısında aynı işleme bağlı tutulmalarını sağlamak, ayırım yapılmasını ve ayrıcalık tanınmasını önlemektir. Bu ilkeyle, aynı durumda bulunan kimi kişi ve topluluklara ayrı kurallar uygulanarak yasa karşısında eşitliğin çiğnenmesi yasaklanmıştır. Yasa önünde eşitlik, herkesin her yönden aynı kurallara bağlı tutulacağı anlamına gelmez. Durumlarındaki özellikler, kimi kişiler ya da topluluklar için değişik kuralları ve uygulamaları gerektirebilir. Aynı hukuksal durumlar aynı, ayrı hukuksal durumlar farklı kurallara bağlı tutulursa Anayasa'da öngörülen eşitlik ilkesi zedelenmez." yorum ve açıklamasına yer verilmiştir.

Bu kapsamda sözleşmeli personel ve memur farklı istihdam şekilleri olup, her birinin statüsü, amacı, tabi olduğu mevzuatı, görev, yetki ve sorumlulukları, mali ve sosyal hakları, yükümlülükleri ile istihdam edilme biçimleri birbirinden farklı olduğundan "avukat" kadrosunda memur olarak istihdam edilenler ile "avukat" pozisyonunda sözleşmeli olarak istihdam edilenlerin ücretlerindeki kısmi farklılıkların Anayasaya aykırı bir husus oluşturmadığı değerlendirilmektedir.

5- Kamu personelinin mali ve sosyal haklarındaki değişiklikler Devletin mali imkanları, memleketin ekonomik gelişmesi ve milli gelir düzeyi, genel geçim şartları ile yıllık enflasyon oranları göz önünde bulundurulmak suretiyle tespit edilmektedir. Ayrıca, 5982 sayılı Kanun ile yapılan Anayasa değişikliği sonucunda 2012 yılından itibaren memurlar ve diğer kamu görevlilerinin mali ve sosyal haklarında yapılacak artışlar toplu sözleşme süreci sonucunda belirlenmeye başlanmıştır. Bu kapsamda, 659 sayılı KHK'nın 14 üncü maddesinin ikinci fıkrasının (b) bendinde yer alan avukatlık vekalet ücreti ile ilgili 2016-2017 yıllarını kapsayan 3 üncü dönem Toplu Sözleşmede artırılmasına yönelik olarak yapılan düzenleme dışında, avukatların mali haklarının düzenlenmesine ilişkin olarak Bakanlığımızca yürütülen herhangi bir çalışma bulunmamaktadır.

Bilgilerini arz ederim.

Naci AĞBAL
Maliye Bakanı